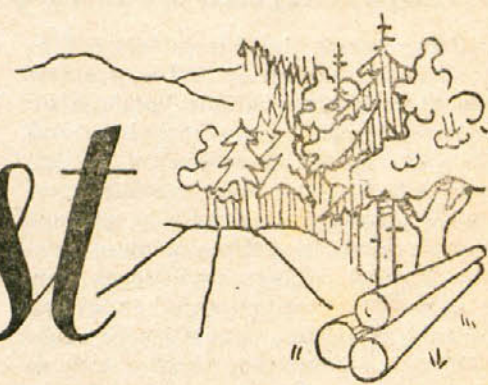

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

LETO I. — STEV. 2

NOVO MESTO, 23. februarja 1950

Izhaja tedensko

Volili bomo

Približuje se 26. marec, dan volitev v Zvezno skupščino. Spet bo nad 10 milijonov, to je dve tretjini vsega našega prebivalstva, svobodno in na temelju najbolj demokratičnega volivnega zakona, izvolilo v svoj centralni ljudski parlament vodstvo države.

V vsej državi bo skupno izvoljenih 405 poslancev v Zvezni svet in 215 v Svet narodov. S tem načinom delitve Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije je popolnoma zagotovljena enakopravnost vseh jugoslovanskih narodov, kajti v Svet narodov izvoli vsaka republika brez razlike na število prebivalcev, enako število ljudskih poslancev. Vsak okraj bo izvolil po enega poslanca v Zvezni svet, v svet narodov pa bomo volili skupno kandidatno listo Osvobodilne fronte, to je 30 ljudskih poslancev za celo republiko Slovenijo.

Kakor je predlagala svoje kandidate ob prvih volitvah v Ljudsko skupščino Osvobodilna fronta, tako predlaga tudi pri teh volitvah Osvobodilna fronta svoje najboljše člane v vrhovni predstavniški organ FLRJ. Zakaj predlaga prav Osvobodilna fronta kandidate in ne kdo drugi? Zato jih predlaga, ker je Osvobodilna fronta plod naše ljudske revolucije, ker je prav Osvobodilna fronta izraz hotenja vsega našega poštenega in delovnega ljudstva, prav zato, ker je Osvobodilna fronta organizacija vseh onih, ki hočejo, da bi čimprej uspešno izpolnili petletni plan, da bi čimbolj krepili našo industrijo in gospodarstvo, da bi čim širše in popolneje izkoriščali prirodna bogastva naše države, da bi se obrtništvo in komunalno gospodarstvo čim hitreje in uspešneje razvijalo, da bi naše kmetijstvo z uporabo agrotehničnih sredstev in mehanizacijo čimprej doseglo vsestranski napredek.

Osvobodilna fronta predlaga svoje kandidate, ker ve, da bodo ti delali za čim hitrejši dvig življenjskega standarda delovnega ljudstva. To se pravi, da se čimprej izboljša služba delavce in nameščenske preskrbe in čim hitreje grade stanovanja, da se čim hitreje izboljša zdravstvena služba z razširitvijo zdravstvenih ustanov, za čim popolnejše socialno zavarovanje za vse delovne ljudi naše države in za čim izrazitejšo zaščito mater in otrok.

Osvobodilna fronta in njeni kandidati so nam zagotovilo, da bo ljudska prosveta in kultura dosegla še večji in mogočnejši razmah in s tem ustvarila še večje možnosti za kulturno rast ljudstva, da bodo naša znanost in znanstvene ustanove dobile še obilnejšo pomoč, da se bodo še hitreje vzgajali kvalificirani delavci in da bo do vseh prosvetnih, znanstvenih in kulturnih delavcev še skrbnejši odnos.

Osvobodilna fronta bo z izvolitvijo svojih kandidatov razvijala in krepila socialistično demokracijo, kar bo pogoj

Krajevni in vaški odbori OF v dolenjskih okrajih, osnovne frontne organizacije, z eno besedo — mi vsi, člani Osvobodilne fronte, nikakor ne moremo mimo resolucije o tekočih nalogah Ljudske fronte Jugoslavije, ki jo je sprejel Izvršni odbor LF Jugoslavije na svojem zadnjem zasedanju v Beogradu. Če hočemo uspešno izpolniti postavljene naloge v letu 1950, je nujno, da takoj v začetku odstranimo vse pomanjkljivosti in dosežemo napake v svojem delu.

Kratek pregled dela Fronte v okrajih Črnomelj, Novo mesto in Trebnje nam hitro odkrije vzroke, zakaj v našem prizadevanju nismo imeli večjih in vidnejših uspehov. Mar se lahko pohvalimo, da smo uspešno rešili vprašanje hitrejšega razvoja zadružništva na vasi? Smo vključili dovolj nove delovne sile v industrijo? Smo iz poslovanja naše ljudske oblasti odstranili zadnje sled birokracije in nepravilnih odnosov do ljudi? Ali sta se kultura in prosveta dejansko že v zadostni meri razmahnila na vas, zajeli slehernega človeka na našem podeželju? Res je, imeli smo uspehe in marsičesa smo se naučili. Mnogo pa je ostalo nerešenega, prenekatero vprašanje je ostalo samo na papirju, marsikje smo obtičali le pri načrtih. V tem pogledu smo si v naših treh okrajih precej podobni.

Zanemarjali smo delo Osvobodilne fronte na vasi

Da je bilo tako, smo odgovorni člani OF, predvsem pa funkcionarji v vaških, krajevnih in okrajnih odborih. Vse preveč smo namreč zapostavljali delo v osnovnih frontnih organizacijah. Za velike naloge so potrebni velik napori. V marsikateri vasi, v marsikaterem frontnem odboru pa je bilo lani tako, da je vse delo dobesedno ležalo le na dveh, treh ljudeh v odboru, včasih pa tudi na enem samem človeku. Članstvo osnovne frontne organizacije k delu ni bilo pritegnjeno. Dostikrat ni bilo človeka, ki bi bil sklican množični sestanek in razložil ljudem lepo po domače, kakšna je pot, po kateri gremo, in s kakšnimi težavami se borimo. Sto in sto drobnih vprašanj, ki pa so važna za

za izpopolnjevanje samouprave narodov. Krepila bo še naprej vlogo delavskih sindikatov in izpopolnjevala demokracijo v kmečkih obdelovalnih zadrugah in v kmetijskem zadružništvu nasploh.

In končno, prepričani smo, da bo skupščina, izvoljena iz kandidatov Osvobodilne fronte, še naprej razvijala miroljubno sodelovanje naše države z vsemi državami na svetu na temelju enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja. Prepričani smo, da bo budno varovala politično in gospodarsko neodvisnost naše države. Nikoli in nikomur ne bo dopustila, da bi se vmešaval v naše notranje zadeve in vsiljeval tujo voljo našim narodom. Le takim ljud-

vas in za posameznike, bi bilo treba pojasniti, razložiti in prepričati člane Fronte, da je mogoče le s sodelovanjem vseh odpraviti napake. Vse premalo je bilo sestankov, na katerih bi aktivisti razlagali ljudem vzroke klevetanj in laži, ki jih sipljejo na nas vzhodne države s Sovjetsko zvezo na čelu. V naših okrajih imamo še vedno precej vasi, kjer se doslej niti enkrat ni javno govorilo o boju proti obrekovalcem in zaviračem graditve socializma v naši deželi.

Ogromno se je že pisalo in govorilo o kmečkih obdelovalnih zadrugah, pa vendar vedno znova naletimo na primere, da kmetje prosijo, naj bi jim aktivisti o zadružništvu govorili po domače, tako, da bi razumel sleherni, kako je s to rečjo. V tem pogledu frontne organizacije v naših okrajih doslej niso izpolnile svojih dolžnosti.

Kaj lahko sklepamo iz navedenega? Kaj nam kaže trenutno stanje v večini osnovnih frontnih organizacij, ki so nedelavne, ki marsikje obstajajo žal le na papirju, v katerih odborniki ne delajo, v katerih aktivisti ne pojasnjujejo več ljudem nalog, ki jih imamo v borbi za socializem?

Večina osnovnih organizacij Osvobodilne fronte ni dovolj delavna. V njih je zamrlo pravo organizacijsko življenje, pozabili so na redno sestajanje, na skupno delo, študij, vzgojo, na sodelovanje in pomoč krajevni ljudskemu odboru itd. Ponekod so se osnovne organizacije zaprle same vase. Pozablja se na glavno nalogo naše organizacije — na politično delo v vasi.

Na frontnih organizacijah je, kako bomo zboljšali delo

Prva naša sedanja naloga je, da osnovne frontne organizacije zopet živijo. Odpraviti moramo vse pomanjkljivosti, ki resno zavirajo razmah delovnih množic v boju za zgraditev socializma. Delo okrajnih odborov OF v Črnomlju, Novem mestu in Trebnjem je treba usmerjati tako, da bodo krajevne in vaške organizacije OF imele od nje več praktičnih koristi. Nujno moramo navezati tesne osebnosti med

skim poslancem, ki so se sami nenehno borili za osamosvojitve narodov Jugoslavije, lahko zaupamo, da bodo krepili vseljudsko skrb za stalno dviganje borbene sposobnosti in moči naše Jugoslovanske armade.

Z udeležbo na volitvah 26. marca bomo izrekli sodbo o svojem velikem delu graditve in obrambe svoje socialistične domovine. Dali bomo priznanje svojem lastnemu delu in pospešek nadaljnjemu napredku in razviti naše velike socialistične skupnosti.

Zato vsi na volitve za srečo in napredek, za nerazdružljivo bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije in za miren razvoj in zmago socializma!

okrajnimi vodstvi Fronte in krajevnimi ter vaškimi odbori OF.

Okrajni kader aktivistov bo pri tem delu odigral pomembno vlogo. Treba pa je izpremeniti način dela okrajnih aktivistov na terenu. Doslej smo delali tako, da so tovariši iz okrajnih državnih in družbenih organizacij v krajevni odboru največkrat sami, brez sodelovanja krajevnih organizacij izvajali razne naloge. Odborniki ljudskih odborov doslej niso videli v Osvobodilni fronti politične organizacije, ki bi jim lahko občutno pomagala in bila njihov najbolj množičen, učinkovit sodelavec. Zato naloge, ki jih je postavljala ljudska oblast, dostikrat niso bile uspešno rešene. Enostranski, uradni način dela okrajnih aktivistov, ki je postal ponekod stalna oblika dela okrajnega aparata sploh, je šel mimo organizacij na vasi, je odbijal množice od sodelovanja, uspaval organizacije in odbore OF in dušil celotno politično delo na vasi.

Začeti moramo drugače! Aktiviste bo treba, preden bodo šli na vas, dobro poučiti o sleherni nalogi. Le v tem primeru bodo lahko temeljito prikazali naloge celotnemu krajevni ljudskemu odboru, osnovni partijski organizaciji in vodstvom množičnih organizacij. Na množičnih sestankih, ki naj bi jih sklicali krajevni ljudski odbori in vse družbene organizacije, pa bi pojasnjevali ljudstvu cilj in smisel določene naloge in se pogovorili o načinu izpolnitve. Seveda bo pri nalogah gospodarskega značaja Fronta pomagala krajevni odboru predvsem s političnim delom. Pri nalogah, ki jih bodo pa uresničevali člani Fronte v izpolnjevanju plana svoje organizacije, bo vprašanje oblike dela stvar vseh frontovcev v vasi.

Pomoč in oblika dela okrajnih aktivistov bo v bodoče predvsem v instruiranju odborov in vodstev organizacij na vasi. Množične organizacije bodo morale same s svojimi vodstvi zgrabit za delo. Ne bomo smeli več čakati na dan, da bo prišel v vas okrajni aktivist.

S starim načinom dela moramo prekiniti. Osnovna frontna organizacija v vasi mora prevzeti v svoje roke vodstvo organizacije. Čim bo članstvo začutilo, da vodstvo dela, da uporablja nov način za pritegnitev vseh sil, bo začelo aktivno sodelovati pri vseh nalogah, ki so pred nami. Vodstva vaških in krajevnih organizacij so doslej vse preveč tožila, češ saj nismo sposobni za delo. Ne tako! Treba se je prav z delom usposobiti za vodstvo. V odbore pa, ki so zdaj nedelavni ali v katerih sedijo ponekod še špekulanti — tudi take imamo v naših vrstah — je treba izvoliti nove, predane frontovce. V vaških in krajevnih organizacijah OF je treba zagotoviti, da bodo sekretarji odborov aktivni in predani borci za socializem in da ne bodo preobremenjeni z drugim delom.

Sprejemajmo in napovedujmo tekmovanja!

Dober mesec dni nas še loči od volitev ljudskih poslancev. V tem kratkem času bodo frontne volivne komisije pri osnovnih frontnih organizacijah pripravile vrsto množičnih sestankov, na katerih se bomo člani vseh množičnih organizacij temeljito pomenili o pomenu, predpripravi in načinu izvajanja volitev. Frontne volivne komisije pa bodo poleg skrbi za pripravljanje kandidatur, zbiranje podpisov, popularizacijo kandidatov itd. predvsem skrbele tudi za čim bolj pestro in vsestransko politično, gospodarsko in organizacijsko dejavnost Fronte. Prav v času pred volitvami moramo odločno poživiti načrtno delo vaških in krajevnih frontnih organizacij. Kakor vedno doslej, bomo tudi pri teh volitvah tekmovali.

Frontovci okraja Trebnje so napovedali predvolivno tekmovanje okrajma Grosuplje in Novo mesto. Njihov okrajni plenum je sestavil za tekmovanje tele točke:

Kateri okraj bo do volitev v zvezno skupščino vključil več članov v OF; kateri okraj bo dosegel večji odstotek pri plačevanju članarine; kateri okraj bo imel najboljšo udeležbo na volitvah; kateri okraj bo imel najmanjši odstotek glasov v skrinjici brez liste; kateri

okraj se bo v političnem in organizacijskem delu najbolj pripravil za volitve; kateri okraj bo imel boljšo ustno in pisano propagando za volitve in kdo bo lepše okrasil volišča.

Ker je tudi Fronta Bele Krajine napovedala novomeškemu okraju predvolivno tekmovanje, je okrajni plenum OF v Novem mestu sprejel tekmovanje, hkrati pa ga je v istih točkah napovedal še okraju Krško in Kočevje. Tako bodo tekmovali vsi okraji bivšega novomeškega okrožja.

Frontne organizacije na vasi naj na osnovi svojih letnih planov izdelajo plane celotne predvolivne dejavnosti. Plane naj sprejemajo frontovci na množičnih sestankih, istočasno pa naj sprejemajo in napovedujejo tekmovanje sosednim frontnim organizacijam.

Kako posamezni okraji izpolnjujejo program predvolivnega tekmovanja, ki ga je napovedala Fronta okraja Trebnje okraju Novo mesto, ta pa vsem dolenskim okrajem, bomo redno poročali v Dolenjskem listu. Prav tako pa naj pošiljajo krajevni in vaški odbori OF čim več dopisov, kako tekmujejo v predvolivnem času in kako so prav z medsebojnim tekmovanjem povečali in utrdili osnovno organizacijo.

Okrajni plenum OF Bele krajine

V Črnomlju je bil plenum Osvobodilne fronte črnomeljskega okraja, ki je podal obračun dela Fronte v preteklem letu. Predsednik okrajnega odbora OF tov. Julij Planinc je podal politični in gospodarski pregled ter predvsem podčrtal naloge OF v Beli Krajini. Lani so organizacije OF premalo razlagale članom pomen in potrebo ustanavljanja kmečkih obdelovalnih zadrug. Preobrazba kmetijskega gospodarstva pa brez ustanavljanja obdelovalnih zadrug in sodobnejšega skupnega obdelovanja večjih površin zemlje ni mogoča. Frontne organizacije so lani zanemarjale povezavo s krajevnimi ljudskimi odbori; tako je spet prišlo do grobih napak pri odkupih, v davčnih komisijah itd. Fronta je imela boljše uspehe pri prostovoljnem delu svojih članov, predvsem pri gradnji mostu v Vinici in v Črnomlju ter pri gradnji tovarne učil. Slabše je bilo s političnim in vzgojnim delom organizacij OF. Sekretariati so bili marsikje samo na papirju, zato je izostalo redno plačevanje članarine in se je zapostavljalo prepričevanje ljudstva itd.

Po političnem in organizacijskem poročilu so člani plenuma in navzoči sekretarji organizacij Zveze borcev živahno razpravljali o uspehih in napakah Fronte. Fovariš Brodarič, predsednik obdelovalne zadruge v Gribljah, je samokritično priznal, da je bila lani zadruška slabo povezana z delom Fronte v vasi. Šele v zadnjem času so začeli po-

pravljati to napako. Zavest frontovcev se je dvignila in so sklenili, da bodo do občnega zbora povečali zadrugo s 30 do 35 novimi kmečkimi gospodarstvi.

Nato je sekretariat okrajnega odbora OF predložil plenumu plan dela Osvobodilne fronte Bele Krajine za leto 1950. Plan predvideva temeljito izboljšanje dela frontnih organizacij v okraju. Številne naloge politično vzgojnega dela, organizacijske utrditve Fronte in gospodarske dejavnosti v letu 1950 bodo zahtevale od vseh članov Fronte in osnovnih organizacij temeljito politično delo. Le tako bo mogoče v okraju ustanoviti 37 novih kmečkih obdelovalnih zadrug, dvigniti število članstva na 80 odstotkov volivcev, ustanoviti 10 novih frontnih koticov, dograditi zadrugne domove in ostale zadrugne gradnje, dograditi most v Črnomlju, tovarno učil in dijaški internat, skupno torej opraviti 140.000 prostovoljnih ur pri raznih delih v domačem okraju itd., itd.

Plan, ki ga je predložil plenumu sekretariat Fronte v okraju, so člani pretresli, dopolnili in se temeljito pogovorili o izpolnjevanju velikih nalog v letu 1950. Plan je bil nato soglasno sprejet in s tem postal zakon za frontne organizacije. Plan za leto 1950 je borbeni program dela Osvobodilne fronte Bele Krajine. S pomočjo Partije in ostalih množičnih organizacij ter s sodelovanjem ljudske oblasti ga bodo frontovci izpolnili.

Jasnjevanje boja naše države za pravične enakopravne odnose med socialističnimi državami, za hitro in učinkovito delo ljudske inšpekcije v sleherni vasi in končno za pestro in vzpodbudno tekmovanje med frontnimi organizacijami pri izpolnjevanju letnih planov — potem bodo osnovne frontne organizacije v resnici postale vodilna sila in osnova Osvobodilne fronte.

V letu 1950 sta pred nami torej dve bistveni nalogi za utrditev naše organizacije: aktivizirati osnovne frontne organizacije na vasi in izboljšati delo okrajnih odborov OF.

Če bomo utrdili in aktivizirali osnovne organizacije ter odpravili dosedanje pomanjkljivosti, bomo z delom Osvobodilne fronte dosegli nove zmage v četrtem letu petletke.

Sanitarna inšpekcija in njene naloge

Socialistična revolucija je dala vsemu našemu hotenju in stremljenju novo vsebino. Preobrazuje našega človeka v zavednega člana skupnosti in si prizadeva predvsem, da bi razvijala v njem čut osebne odgovornosti, ki je predpogoj pravega socialističnega sožitja. Tudi naše zdravstvo je krenilo po novi poti in se lotilo novih obsežnejših planskih nalog. Temeljni preobrat je bil izvršen že s tem, da se je zdravstvo vključilo izključno v službo ljudstva in ne služi več bogatenju posameznika na račun delovnega človeka. Našemu človeku je danes zagotovljena vsa zdravstvena pomoč. Odrpote so mu vse naše zdravstvene ustanove: bolnišnice, zdravilišča, ambulante, dispanzerji, okrevališča, kopaljšča itd. in omogočeno mu je zdravljenje, kakršno pač zahteva njegovo bolezensko stanje.

Toda dvig naših zdravstvenih ustanov na stopnjo kakršne si v stari Jugoslaviji nismo mogli misliti, in razširitev njihovega delovnega področja, je samo ena izmed nalog naše zdravstvene službe. Druga, važnejša, lahko rečemo tudi osnovna naloga je, da mobilizira vsa sredstva, da očuva delovnega človeka zdravega, da prepreči obolenje, ki bi izviralo iz neprimernih delovnih, oziroma življenjskih pogojev, da krepí njegovo telesno odpornost in ga usposablja za delo.

Organi sanitarne inšpekcije proučujejo na terenu razmere, v katerih živi in dela naš človek, da bi preprečili kvarni vpliv na njegovo zdravje. Sanitarna inšpekcija skrbi, da se prepreči širjenje nalezljivih bolezni, kadarkoli in kjerkoli se pojavijo. Uspehi ter ukrepov pa so vselej pomanjkljivi, če ne nalete na pravilno razumevanje pri prebivalstvu samem. Še vedno srečujemo sem pa tja zastalo miselnost, češ da so ti ukrepi odveč. Še vedno najdemo popolnoma neutemeljen odpor proti zaščitnemu cepljenju zoper tifus, jetiko in davico, ki ga leto za letom organizira zdravstvena oblast. In vendar kaže statistika zadnjih let, kako se nalezljive bolezni ravno zaradi teh ukrepov vedno redkeje pojavljajo.

Preskrba je za nas eno najvažnejših vprašanj. Za to kontrolira sanitarna inšpekcija po svojih strokovnjakih vsa skladišča, kjer so shranjena živila. Pri tem odkriva škodljivce, ki se iz zlonamernih in špekulantskih nagibov poskušajo odtegniti obvezni oddaji. Pred kratkim smo imeli primer kmeta, ki je oddal odkupnemu podjetju v Škocjanu obvezno količino masti, ki pa ji je primešal za 40 odstotkov krompirjeve kaše. Drugje spet je kriva površnost v živilskem obratu, da se živila po nepotrebnem kvarijo. Tako je n. pr. novomeška mestna klavnica poslala dijaškemu internatu v Šmihelu 80 kg neužitne masti, ki se je bila zaradi nepazljivega in nepravilnega ravnanja pokvarila. Z redno kontrolo mleka je uspelo novomeškemu Živilskemu laboratoriju v novomeški mlekarni dvigniti maščobo mleka od 2,4% v letu 1948 na 3,2% v letu 1949. Preiskave so pokazale tudi, da moramo posvečati več pažnje higienski manipulaciji z mlekom. Ob sodelovanju z odkupnim aparatom in ljudskimi oblastmi opravlja sanitarna inšpekcija kontrolo nad živili, ki so namenjena ljudski prehrani. Z odvzemanjem vzorcev pri oddaji bo uspelo preprečiti, da bi se oddajala pokvarjena živila, s stalnim nadziranjem skladišč pa bomo dosegli, da se živila ne bodo kvarila.

Tudi naše menze, gostinski obrati, prenočišča in slična podjetja so se že razvila v dobro organizirana podjetja in se stalno izboljšujejo. Vendar sanitarna inšpekcija še vedno odkriva po-

manjkljivosti, ki jih bo treba izkoreniniti. Predvsem je potrebno, da se osebje v teh podjetjih stalno strokovno izpopolnjuje; pravilno ravnanje z živili in vzdrževanje čistoče nam narekuje odgovornost do delovnega človeka.

Našemu delovnemu človeku moramo dati prostorna, zračna in svetla stanovanja, preskrbeti mu moramo najboljšo hrano, njegov delovni prostor pa urediti tako, da ne bo trpelo njegovo zdravje. Ne samo v naše tovarne in obrate, temveč tudi v vsa podjetja kmetijskega sektorja, moramo prenesti idejo splošnega higienskega dviga in higienske zaščite. Ne moremo si namreč misliti hitre in uspešne rasti socialistične države, če ne mobiliziramo vseh svojih sil tudi za dvig zdravstvene kulture.

Silova mama

Le malo jih je v Novem mestu, ki ne bi poznali tovarišice Marije Sila, požrtvovalne članice in odbornice organizacije AFŽ.

Tovarišica Marija Sila je že od leta 1914 vdova po šolskem upravitelju. Teško ji je bilo preživeti dve vojni. Sama je vzgajala svoja otroka vedno v naprednem mišljenju, kar dokazujeta danes z delom na višjih odgovornih mestih.

Ni bil slučaj, da je bil leta 1941 prvi sestanek Osvobodilne fronte v Novem

mestu prav v njenem stanovanju. Silova mama je že takrat začutila, da prinaša Osvobodilna fronta nov čas. Med vojno je bila preganjana. Z njo je trpela hčerka, sin pa je po internaciji stopil v vrsto borcev za svobodo.

Po osvoboditvi najdeš našo mamo pri vseh akcijah, v mnogih odborih, na sejah in sestankih in povsod tam, kjer si ljudstvo gradi novo, boljše bodočnost.

Mestni odbor AFŽ beleži med mnogimi drugimi tudi njene prostovoljne, res udarniške ure. Kljub temu da je stara že 64 let, jo vsi poznamo kot ženo, ki vneta skrbi za dvig organizacije AFŽ. Njeno delo je vzgled častnega izpolnjevanja nalog v organizaciji.

Ob Tednu mater in otroka so se oči naših otrok in starejših zvedavo in z začudenjem pomudile na rožicah, ki jih je s spretno roko in z vso ljubeznijo izdelala naša mama. Nešteto ur je vložila v zamudno delo. Nešteto ur pa je vpleta tudi v vence za naše talce in padle borce. Vemo, da je Silova mama vložila v delo vso svojo ljubezen do naše borbe, do naše svobode.

KRATKE VESTI

75 milijonov in 673.000 din znaša proračun okraja Novo mesto za leto 1950. Proračun so sprejeli odborniki dne 8. februarja. Od tega zneska bo okraj kril iz lastnih dohodkov 55.363.000 din, od oblastnega odbora za ljubljansko oblast pa bo prejel razliko 20.310.000 dinarjev. Letos bo dograjen pljučni oddelek bolnišnice v Novem mestu, stanovanjska stavba, popravljena bosta mostova v Prečni in Orehoviči, na Dvoru bo postavljena nova mizarska delavnica itd. Začeli bodo graditi tudi sodobno klavnico. — Posebno se je letos povečal proračun krajevnih ljudskih odborov v okraju. Ti so dobili lani 9.300.000 din, letos pa znašajo dohodki krajevnih odborov 16 milijonov 282.000 din. Ljudski odbori bodo lahko izplačali velike zneske za šolstvo, socialno in zdravstveno zaščito ter za materialne izdatke. Poleg tega bo iz okrajnega proračuna letos porabljeno za dvig prosvete in kulture v okraju 16.435.000 din, kar predstavlja največjo vsoto v zadnjih letih.

VI. redno zasedanje okrajnega ljudskega odbora Trebnje

Okrajni ljudski odbor Trebnje je na svojem šestem rednem zasedanju dne 27. januarja 1950 pregledal delo v letu 1949 in napravil načrt bodočih nalog za leto 1950.

Tajnik okrajnega ljudskega odbora tovariš Ludvik Golob je najprej poročal o delu posameznih poverjeništev, za njim pa je podal pregled okrajnega proračuna in dodatnega proračuna za leto 1949 poverjenik za finance tovariš Lojze Krhin.

Po poročilih so odborniki okrajnega odbora razpravljali o uspehih in pomanjkljivostih minulega leta. Predvsem so na praktičnih primerih iz posameznih vasi ugotavljali, da so mali in večina srednjih kmetov v okraju izpolnili svoje planske obveznosti do države. Ti kmetje so izpolnili odkupe, setvene plane, redijo dovolj živine itd. Odbornik pa so obsodili delo nekaterih večjih in srednjih kmetov, ki namerno ne sodelujejo pri dvigu našega gospodarstva. Setveni plan in obvezne reje živine so ti kmetje izpolnili le s 60 odstotki.

Kričeč primer izigravanja uredb

VAS POD GORJANCI

Vas Stopiče leži 20 minut od državne ceste. Pogreznjena je v kotlino. Ne vidiš je, dokler ne stojiš tik pred njo. Tujec bi dejal, da je vas utonila v zimski sen.

Kaj pa mislite vi, domačini, o tem spanju? Narava nas je sicer malo potegnala, toda pod belo odejo se že budi življenje, ki bo ob prvi priliki vzkipeło na dan. Ni vse zaspalo! Veverice pridno segajo po lešnikih, ki so jih nabrale v jeseni, in si z njimi oslade marsikak pust zimski dan. Tudi mi si preganjamo zimsko enoličnost s prijetnimi urami v kulturno umetniškem društvu, ki smo ga ustanovili 6. novembra lanskega leta. Okrog tega žarišča prosvete se je zbralo takoj 41 aktivnih in 19 podpornih članov. Z veseljem si je vsak zavihal rokave in z nepričakovanim poletom prijel za delo. Oglasili so se novi ptiči - pevci, ki so pod vodstvom tovariša Antona Mrvarja prvič javno zažvrgoleli na rojstni dan naše republike. Kakšen napredek je bil to! Staro in mlado je tekmovalo v delu.

Še korak naprej! V nekaj dneh se je v večerni izobraževalni tečaj vpisalo 152 tečajnikov. Ustanovljene so bile razne sekcije. Dramska družina se je željno učila iger, nastopala in gostovala,

O časnikarstvu v Novem mestu

Časnikarstvo v Novem mestu ima lepo tradicijo, saj segajo njegovi začetki že v leto 1848. Od takrat do danes je izhajalo tu mnogo časnikov, ki pa večina niso živeli dolgo. V tem sestavku si hočemo ogledati časnike, ki so izhajali v Novem mestu. Upoštevali bomo tudi razne dijaške lističe, čeprav so že drugje zabeleženi, v kolikor so nam še dostopni. Dobo narodnoosvobodilne borbe bi zajeli le v toliko, v kolikor je v periodičnem tisku na naslovni strani omenjeno Novo mesto.

Časnikarstvo v Novem mestu bi v glavnem razdelili v štiri razdobja, in sicer: 1848—1918 (Avstroogrška), 1919—1941 (Jugoslavija), 1941—1945 (doba okupacije in NOB) ter od leta 1945 dalje (FLRJ).

V tem razdobju so izhajali v Novem mestu sledeči časniki in dijaški listi: 1. Sloveniens Blatt, 2. Dolenjske novice, 3. Resni glasovi, 4. Dolenjec, (1848—1918), 5. Zbornik (Almanah), 6. Sedanjost, 7. Zarja, 8. Žarki, 9. Mlada

ljudske oblasti je v krajevnem ljudskem odboru Veliki Gaber, kjer je največ srednjih in velikih kmetov. Ti so pokazali tudi ob zadnjih volitvah, da jim ljudska oblast ni všeč. V tem kraju je n. pr. posestvo s 13 hektari obdelovalne zemlje, od katere je bilo lani obdelane samo 4 ha, ostalo pa je bilo v pušči. Tak način gospodarjenja je seveda zločin do skupnosti, v kateri danes delavci žrtvujejo vse svoje moči.

Okrajni ljudski odbor je obsodil delo zaviračev izgradnje socializma na vasi. Med velike in srednje kmete spadajo ponekod tudi mali kmetje - nergači, ki so še vedno odvisni od bogatašev. Odborniki so nato sprejeli več važnih sklepov, predvsem pa so se obvezali, da bodo sodelovali pri ustanavljanju novih kmečkih obdelovalnih združenj v okraju. V okraju bodo ustanovili nova krajevna gospodarska podjetja. Ob zaključku zasedanja je predsednik tov. Franc Šiško pozval odbornike k tesnemu sodelovanju s krajevnimi ljudskimi odbori.

Anton Lavriha

da je bilo veselje. Na telovadišču pa je švigala nogometna žoga ob delavnikih in nedeljah brez oddiha sem in tja. Mreža odbojke je trepetala pod še neizvežbanimi prsti igračev.

Toda gorjanska veverica se je nasitila in zopet zaspala. Mi pa smo jo začeli posnemati. Snežni zimski dnevi nam ne pojejo uspavank, temveč nas vabijo z belimi rokami ven v krasno naravo, kjer se nam zvedri obraz. Mladina, na smučih. Naj zapojejo griči in holmi pesem o zimskem veselju!

Kje je pa naša žena? To je zanimiva skrivnica. V seznamu obiskovalk večernega tečaja je ni. Tudi OF organizacija v naši vasi ne ve za njo. Zakaj in kje se skriva? Saj je vendar dala že sto in sto prostovoljnih ur in prejela odlikovanja za svoje delo. Mogoče se je utrudila? Kdo ima na vesti njeno brezdelje? Kdo je ohromil njeno brezmejno moč in voljo? Žene, na noge! Slutite li pomlad? Naj vas ta klic predrami. Strnite se v močno družino in nadaljujte tam, kjer ste nehale. Iz plana za leto 1950 naj veje volja in veselje do dela za novo stvarnost, skrb za naše najmlajše, v njem naj bodo zajete najvažnejše gospodarske naloge, ki jih žena lahko često bolje reši od moža.

misel, 10. Dolenjske novice, 11. Republikanske novice, 12. Žarki, 13. Brazda, 14. Križ, 15. Dolenjske novice (1919—1941), 16. Naprej zastave slave (kasneje Za blagor očetnjave), 17. Glas Dolenjske, 18. Mlada moč, 19. Radijske vesti, 20. Radijski vestnik, 21. Tedenska priloga radijskih vesti, 22. Tekomvalni vestnik novomeškega okraja, 23. Volilni vestnik (1941—1945), 24. Mladinski vestnik, 25. Volitve na Dolenjskem (kasneje: Svobodno volimo), 26. 1. maj, 27. Volilni vestnik novomeškega okrožja, 28. Dolenjski list 1950).

Prvi tiskani časnik je prineslo v Novo mesto leto 1848. Imel je naslov Sloveniens Blatt; sicer je bil pisan v nemškem jeziku, toda namenjen predvsem Slovincem in je v nemškem jeziku budil narodno zavest. Ravno zaradi svoje zavednosti je imel mnogo nasprotnikov in je izhajal le do konca tega leta. Tiskan je bil v novomeški Tandlerjevi tiskarni, urednik pa je bil Franc Polak, ki ga je Janez Trdina lepo opisal v svoji povesti Vedež.

Sledil je skoraj štiridesletni molk. Šele leto 1885 je prineslo Novomešča-

Tako bodo Stopiče zopet lahko to, kar so bile: središče kulturnega in političnega dela za vso Podgoro. V majhni in na prvi pogled preskromni vasi spijo še zdrave moči, ki jih je treba samo prebuditi. Kdor ljubi današnjo stvarnost in dobro podgorsko ljudstvo, se ne bo ustrašil truda za njegov kulturni in gospodarski dvig. V prvi vrsti so k temu plemenitemu in hvaležnemu delu poklicane organizacije Osvobodilne fronte. Torej še enkrat: na delo vsi — hitimo skupno k velikemu cilju!

F. N.

Kaj pa članarina?

Drugi člen Statuta Ljudske fronte Jugoslavije pravi o članstvu v Fronti takole:

»Član Ljudske fronte je lahko vsak, ki je izpolnil 18 let, ki priznava programsko deklaracijo Ljudske fronte Jugoslavije, ki je član ene od osnovnih organizacij Ljudske fronte in plačuje članarino.«

Osvobodilna fronta, sestavni del Ljudske fronte Jugoslavije, ima torej svoja finančna sredstva. Prav članarina predstavlja glavni vir dohodkov naše enotne vseljudske politične organizacije. Izdatki za administracijo, tiskanje časopisov, stroški tečajev za izobraževanje političnih delavcev, plače osebja okrajnih odborov OF, pošta in tako naprej, vse to krije OF sama iz svojih dohodkov. Poleg dohodkov iz prostovoljnih prispevkov in iz podjetij Osvobodilne fronte je članarina osnovni vir, ki krije izdatke v našem agitacijsko propagandnem in splošnem političnem delu.

Osnovne frontne organizacije gledajo na članarino zelo različno. Povsod tam, kjer so v odborih zavedni, predani in delavni ljudje, v članarini ni zastoja. Redno vsak mesec poberejo od vseh svojih članov mesečni prispevek in poskrbijo, da se denar tudi dejansko odda okrajnemu ali mestnemu odboru OF. V marsikaterem odboru OF pa so na to važno nalogo pozabili. Poglejmo samo nekaj primerov.

Vaški odbori Groblje, Vinji vrh, Šmalčja vas, Hmelčič in še več drugih niso plačali za leto 1949 še nobene članarine! Iz Smolenje vasi so poslali zadnjo članarino za lanski marec, iz Meharovca pa se od junija 1949 s članarino niso več oglasili. Vaški odbor OF Mali Slatnik dolguje članarino za 5 mesecev, Žvirče za 4 mesece, Ločna za 5 mesecev itd.

Ali gre za malomarnost odborov? Odgovorijo naj sami — še prej pa naj storijo svojo dolžnost!

Tinc

Brigadirka Hostnikova

Še pred tremi leti so se na prostoru, kjer stoji danes najmlajša tekstilna tovarna v Jugoslaviji, razprostirale njive. Tovarna se je v teh letih napolnila z mladimi, neizkušenimi ljudmi, katerim je bilo delo v tovarni popolnoma novo.

Naše najmlajše tkalke so se z veseljem lotile učenja. Potem so jim bile postavljene prve norme, nato pa so polagoma začele tekmovati; sprejele so tekmovanje za stalen način dela. Osnovala se je prva brigada. V podjetju je danes že 30 brigad. Od tekmovanja med brigadami, oddelki in posamezniki smo

prešli v mesecu oktobru 1949 na tekmovanje po Sirotanovičevem načinu dela.

Prva je sprejela to obvezo v tovarni mladinska brigada Marije Hostnik v tkalnici 10. oktobra 1949 in dosegla izreden uspeh. Dnevni plan je bil ta dan dosežen z 234 odstotki, tehnično normo izkoriščanja statev pa je brigada pressegla za 12,6 odstotka. Hostnikovi je sledila mladinska brigada Matkove v tkalnici. Vzgledu in uspehom Hostnikove pa so sledile še ostale brigade v tkalnici in v predilnici.

Z brigadirko Hostnikovo na čelu je mladinska brigada žela uspehe in bila vedno med prvimi. Dala je vzgled in pobudo vsem ostalim brigadam. Bila je prva pri stroju, prva pri prostovoljnem delu, prva pri študiju in prva pri vseh tekmovanjih. Pri zadnjem tekmovanju pred izvršitvijo letnega plana je dosegla najboljšo mesto; prva je izpolnila letni plan. Tudi tovarišica Srebrnjak, najboljša tkalka podjetja, ki je prva dosegla letni plan, je članica brigade Hostnikove.

V januarju je mladinska brigada Hostnikove sprejela pomemben sklep: letni plan bo dovršila do konca oktobra. Tekmovanje za visoko storilnost bo tudi letos način dela zavednih mladink novomeške tekstilne tovarne. M. Z.

V tem času pa je nastalo mnogo dijaških lističev, ki so le bolj životarili. Prvi dijaški list je bil Zbornik (ali menda Almanah). Izšel je okrog leta 1921 v enem izvodu, ki ga hrani sedaj gimn. ravnatelj Berus v Zagrebu. Tu so sodelovali: Niko Berus, Zdenko Skalický, Marjan Mušič, itd. (Iz pripovedovanja univ. prof. arch. Marjana Mušiča, v kolikor se spominjam).

Leta 1923 je začel izhajati list Zarja, glasilo dijaškega društva Prosveta. List je bil izmed vseh dijaških lističev v Novem mestu najboljši in njegovi sotrudniki so še danes med najvidnejšimi znanstvenimi delavci Slovenije. Izhajal je od l. 1923—1925.

Istočasno so izdajale dijakinje meščanske šole v Šmihelu svoje glasilo v enem izvodu: Žarki, humoristični in znanstveni list. Dosegel je samo tri številke. Približno v isti čas, morda okrog leta 1924, spada listič Mlada misel, glasilo Pomladka Rdečega križa IV. Pri listu je sodeloval in bil menda tudi urednik Jože Gorjup, akad. slikar. Na razpolago mi je samo ena številka.

(Nadaljevanje.)

FIZKULTURA NA DOLENJSKEM

Fizkultura se je v Titovi Jugoslaviji močno razmahnila. Leta 1945, je okrožni fizkulturni odbor organiziral po vseh okrajih Dolenjske prva žarišča, iz katerih so se razvili okrajni fizkulturni odbori. Ti so bili organizatorji današnjih uspehov. V novomeškem okraju deluje sedaj šest telovadnih društev; ta so: v Novem mestu, Smihelu, Št. Petru, Stopičah, Žužemberku in Dol. Toplicah. Posebno vidne uspehe kažejo Stopiče, Št. Peter in Novo mesto. Še večji razmah pa zavira kampanjsko delo. V ta društva je vključenih okoli 700 članov, med katerimi je največ mladine. Tudi sindikati na tem področju ne spe. Vključili so 300 članov iz delavskih vrst in ustanovili sedem fizkulturnih aktivov pri sindikalnih podružnicah Okrajnega izvršnega ljudskega odbora, gradbenem podjetju »Pionir«, Grmski šoli, Lesno industrijskem podjetju v Straži in Soteski, v Tekstilni tovarni in Tovarni igrač. Vsi ti aktivni so si postavili stvarne delovne plane, s katerimi bodo dvignili zanimanje za fizkulturo.

Šole so vključile mladino stoodstotno v fizkulturno življenje in bodo s tem postale žarišče fizkulturnega življenja. Prav šole so vzor, kako je treba pristopiti k množični udeležbi pri fizkulturnih manifestacijah, kakor so n. pr. Titova štafeta, kross in druge fizkulturne manifestacije. Posebno dobro so se izkazali centri predvojaške vzgoje, ki so vključili zlasti v Novem mestu vso mladino v tekmovanje za fizkulturni znak in dosegli, da so mladinci položili vse norme.

Brez igrišč in fizkulturnih objektov si ne moremo zamisliti dobrega fizkulturnega dela. V okraju je sedaj 25 igrišč za odbojko, 5 za košarko, 2 za nogomet, 10 telovadišč, 2 domova, 2 plavalna bazena in 2 telovadnici. Posebno

pohvalo zasluži prizadevnost pionirjev, mladine in ostalega prebivalstva v Stopičah, ki so napravili igrišče za odbojko, lahkootletске priprave, glavna orodja in primitivno telovadnico s prostovoljnimi delom.

Vse to delo je privedlo fizkulturnike do dobrih uspehov. Vodilno športno društvo okraja in tudi Dolenjske je društvo »Krka« v Novem mestu, ki je v odbojki, košarki, lahki atletiki, plavanju in smučanju doseglo precej vidne uspehe. V letošnjem letu misli vključiti še kegljaško sekcijo, ki ima v Novem mestu precej izgledov.

V Novem mestu se je močno razvilo tudi planinarstvo, ki ga vodi planinsko društvo s svojimi požrtvovalnimi člani. Poleg markacij za izlete v Gorjance ter druge izletne točke v novomeški okolici, je planinsko društvo dalo lani delovnemu ljudstvu Dolenjske prvi planinski dom v Gorjancih: Paderšičevo planinsko kočjo pri Gospodični. Ta kočja je postala v letošnji zimi važna fizkulturna postojanka na Dolenjskem, iz katere so lahko dostopna idealna smučišča pod Trdinovim vrhom. V letošnjem letu bodo dolenjski planinci skupno z Zvezo borcev uredili partizansko bolnišnico v Pendirjevki in jo usposobili za planinski dom.

Strelstvo se je začelo razvijati šele v lanskem letu in še ni doseglo kakšnih vidnejših uspehov.

Nova Titova fizkultura je v našem okraju kljub težavam, ki se pojavljajo zaradi primanjkovanja vodilnega kadra ter materialnih sredstev zadovoljivo razširjena in postaja množična ob redni in vidni pomoči naše ljudske oblasti, naše partije in sindikatov. Na fizkulturnikih pa je, da zgrade sebe in vso mladino v krepke in odporne borce socializma na Dolenjskem. Učo

borniki pa naj prednjačijo predvsem z dobrim vzgledom. Udeležba starejših je najlepši, najizdatnejši in najprepričljivejši opomin za mladino.

Ni dovolj, da so odbori OF sprejeli sklepe o pomoči vodstvom tečajev, treba je sklepe tudi uresničiti! Sredi zime smo in še je čas, da se zamujeno popravi. Izobraževalni tečaji so s svojim delom v polnem razmahu, tvarina se po načrtu predava, vendar pa bodo tudi zamudniki še vedno marsikaj pridobili.

D. G.

Nič se ne bo zbrisalo

»Nekaj blaga ste dobili in se bo delilo na legitimacije OF, pa bi ga kar vzela s seboj...!«

Sekretarka okrajnega odbora AFŽ je začudeno pogledala zahtevno Strajnarjevo ženo iz Ždinje vasi in jo vprašala:

»Kje ste pa to zvedeli?«

»V Št. Petru je bilo pred cerkvijo klicano, pa sem šla takoj gledat«, je odgovorila Strajnarjeva.

Pa ni bilo v Št. Petru in ne drugje prav nič »klicano«. Sekretarka ji je pojasnila, da bodo res nekateri najboljši odbori OF in najdelavnejši odborniki v njih za svoje dobro delo nagrajeni. Odbor OF v Ždinji vasi pa ne more pokazati kakšnih posebnih uspehov. Vse premalo se je zanimal, da bi seznanil svoje članstvo z nalogami, ki jih danes Fronta na vasi rešuje. Ko je Strajnarjeva to slišala, se je razburila.

»Zdaj bo pa še slabše v Ždinji vasi, kakor je bilo doslej!«

»Kako, v čem bo slabše?« se je pozanimala sekretarka.

»Samo pomislite«, je hitela Strajnarjeva, »kakšen je zdaj naš novi ljudski odbor! Oni dan so bili doma samo otroci, pa so prišli popisovat, koliko imamo živine. No, in so popisali prav vse, do zadnje kure in zadnjega packa! Kaj pa je treba komu vedeti, koliko kur in drugega imamo doma? Zvečer sva šla na odbor, da bi se kaj izbrisalo, pa niso hoteli nič slišati. Ko je bil še naš zraven, se je dalo kaj pomeniti, zdaj pa nič...«

Zato, ker si na novem ljudskem odboru »niso dali nič dopovedati« ob zadnjem splošnem popisu živine in ker se na legitimacije OF »nič ne deli«, je Strajnarjeva z jeznim obrazom zapustila pisarno.

Prepričani smo, da v Ždinji vasi zaradi novega ljudskega odbora v Ločni ne bo prav nič slabše. Nasprotno, pošteno delo novih odbornikov bo ljudem šele odprlo oči. Prebuditi pa se mora tudi vaški odbor OF v Ždinji vasi in poskrbeti, da bodo člani Fronte bolj kakor doslej sodelovali s svojo, ljudsko oblastjo.

»Zbrisalo« pa se ne bo nič, kakor sta mislila Strajnarjeva...

T-k

Cepljenje proti davici je obvezno!

V letošnjem marcu bo po vsej Sloveniji množično zaščitno cepljenje proti davici otrok od izpolnjenega 1. do 8. leta starosti. Cepljenje je obvezno za vso državo. Starši, ki bi iz neupravičenih vzrokov ne pripeljali otrok k cepljenju, bodo poklicani na odgovornost. V novomeškem okraju bomo cepili otroke v sto krajih. Vsakomur bo omogočeno priti na cepljenje pravočasno in brez prevelike zamude časa. Prebivalstvo bo po svojih krajevnih ljudskih odborih pravočasno obveščeno o razporedu in kraju cepjenja. Pozivamo starše, da se točno držijo naznačenih ur. Le na ta način bo mogoče izvesti cepljenje brez ovir in v polnem obsegu. Vsak otrok bo moral biti cepljen dvakrat, in sicer po prvem cepljenju še enkrat čez štiri tedne, ker je samo enkratno cepljenje brezuspešno.

S tem cepljenjem bomo obvarovali naše otroke pred davico. Naj ne bo matere, ki ne bi pripeljala svojega otroka k cepljenju!

M. G.

Izobraževalni tečaji v naših okrajih

V večini šol naših okrajev imamo letos spet izobraževalne tečaje, ki so v prvi vrsti namenjeni članom naših množičnih organizacij, kmetom, članom kmečkih obdelovalnih zadrug, naši mladini in našim ženam. V tečajih naj bi tečajniki dobili višjo splošno izobrazbo in se tako usposobili za boljše delo v organizacijah, hkrati pa bi dvigali svoje strokovno znanje v splošnem kmetijstvu, živinoreji, sadjarstvu itd. Izobraževalni tečaji so živa potreba za naše podeželje. Zato bi jih morale pozdraviti z veseljem predvsem vse množične organizacije, jim pomagati z delom ter se jih predvsem kar najbolj udeleževati.

Toda prav udeležba s strani članov OF v naših vaseh kaže, da odbori in člani množičnih organizacij še nimajo

potrebne razumevanja za tečaje. Vse premalo so storili, da bi bili tečaji res dobro obiskani. Mnenja so, da so tečaji namenjeni samo mladini in da se starejših to ne tiče. Prav je, da hodi tudi čimveč mladine na tečaje, saj smo se lahko ponovno prepričali, da so fantje in dekleta že v kratkem času po odhodu iz šole veliko pozabili. Znanje, ki ga dobivajo zdaj, pa jim bo trdneje ostalo v spominu.

V tečajih pa se obravnava tudi marsikaj, česar osnovna šola v stari Jugoslaviji ni nikoli učila. Danes pa, ko gradimo socializem, sta nam širši razgled in globlje znanje nujno potrebna. Prav vsakomur! Zato naj vaški in krajevni odbori OF vplivajo na svoje člane, da jih bo hodilo čim več k tečajem. Od-

Ali ne bi šlo tudi drugače

Mokronog, v februarju. Pred tremi tedni sva se vrnala zvečer z možem iz Cirkna v Trebnje. V čakalnici železniške postaje v Mokronogu se nas je nabralo veliko potnikov. Ker smo imeli do prihoda vlaka še precej časa, smo seveda odložili prtljago, nekateri so pili in jedli, drugi peli in podobno. Matere z otroki so imele polne roke dela. Čakali smo, da nas bo uslužbenec postaje pravočasno opozoril na prihod vlaka. Izgleda pa, da so na železniški postaji v Mokronogu iznašli nov način obve-

ščanja. Tik pred prihodom vlaka je namreč v čakalnici — ugasnila električna razsvetljava. Nastala je zmešnjava in gneča z iskanjem otrok, nahrbtnikov kovčegov, cul, vpitje in prerivanje itd. Vse je v temi sililo k izhodu. H kulturnemu prometu potnikov, za kakršnega tekmujejo ob stoletnici naše železnice, tak način »obveščanja« o prihodu vlaka prav gotovo ne bo doprinesel. Zato lahko upravičeno vprašamo osebje mokronoške postaje: ali ne bi šlo tudi drugače?

M. G.

Nobena zastražovanja niti z zapada niti z vzhoda nas ne bodo odvrnila s poti socializma!

TITO

Praznik zadržne mladine

Cepprav imamo v okraju komaj sedem kmečkih obdelovalnih zadrug, hočemo mladinci in mladinke novomeškega okraja pokazati, da sodelujemo pri preobrazbi naše vasi. 26. februarja bomo priredili dan zadržne mladine.

Pri okrajnem komiteju LMS je bil ustanovljen štab, ki je dolžil takle sporred: dopoldne bomo imeli konferenco mladine socialističnega sektorja, na kateri bodo sodelovali tudi mladinci iz vaških aktivov mladine, ki še ni vključena v obdelovalne zadruge. Po referatu bomo izmenjali izkušnje in misli. Pri tem nam bodo pomagali tudi mladinci z državnih posestev, ki imajo bogatejše izkušnje, kako se uspešno organizira delo. Mladinci iz nezadržnih aktivov bodo prenesli naše uspehe v svoje vasi. Prav gotovo se bodo začeli bolj zanimati za združništvo. Na konferenci bodo proglašeni tudi mladinci udarniki in nagrajeni najboljši mladinci iz zadrug.

Popoldne bomo imeli fizkulturni in kulturno - zabavni program. Zadržna mladina, pripravimo se na naš prvi praznik v okraju!

Joža.

Takih pa ne v sindikalni odbor

V teh mesecih se pripravljamo na občne zbere sindikalnih podružnic. Ni vseeno, koga bomo izvolili v odbore in vam zato povem, kakšni odborniki ne morejo, že po svoji miselnosti, voditi naših podružnic.

Ali si morete misliti, da se v Mirni peči tajnici sindikalne podružnice krajevne industrije in obrti prikazuje »mati božja«? Odkod ima take privide, mi ni znano. Eno pa lahko trdimo, da, če se tajnici — žarišču podružnice — kažejo prividi, potem podružnica ne more delovati tako, kot je potrebno. Na noben način pa taka podružnica ne more biti, niti ne more postati šola komunizma.

Na dan volitev v krajevne ljudske odbore je imela tajnica sindikalne podružnice lesnoindustrijskega podjetja na Dvoru »toliko dela«, da so jo morali krajevni aktivisti trikrat opomniti, da so volitve v krajevni ljudski odbor. Da bi lahko brez nadlegovanja še naprej »delala«, se je končno skrila in ni šla na volitve. Kako naj podružnica prepričuje svoje članstvo in tudi ostalo prebivalstvo, da so volitve v krajevni ljudski odbor pravica in dolžnost vsakega državljana in da so volitve izraz naše globoke demokracije, če pa tajnica podružnice tega ne ve ali, odkrito povedano, noče vedeti!

Taki odborniki, kot sta ti dve, ne bodo preobrazili miselnosti naših delavcev in nameščencev in tudi ne bodo mogli pomagati pri izpolnjevanju planskih nalog, ki jih imajo podjetja in ustanove.

M.

PROGRAM KINO PODJETJA TREBNJE

Da bi se zadovoljilo željam posetnikov Kina še iz oddaljenih krajev, bo Kino s 1. marcem l. 1950 nedeljsko predstavo pričel ob 14 uri, kar bo ugodno za Mokronog, St. Rupert in Mirno, ker pripelje potniški vlak v Trebnje ob 13.30, ter odhaja iz Trebnjega ob 17 uri. Uprava Kina želi še obilnejšo udeležbo pri predstavah.

KINO NOVO MESTO

24. do 28. februarja: ameriški film »Ali Baba in 40 razbojnikov«.

GLEDALISCE NOVO MESTO

1. marca: »Ženitev«, 3. ponovitev.
8. marca: »Ženitev« za gimnazijo.